

sőnek vette át a mi színpadunktól és sikeres előadással biztosította az opera nemzetközi értékelését.

A németországi színészképzés mindeddig magánszínészképző iskolákban folyt, melyek a nagyobb városokban bőven találhatóak. Különösnek tetszik, hogy az állam az ezirányú oktatást csak az 1925/26. tanév kezdetével vette kezébe. Tette ezt azokkal a bő tapasztalatokkal, melyeket a magán-színészképző iskolák működésében észlelt. Az állami színészképző intézet nem működik önálló szervezet formájában, hanem mint a berlini Zeneművészeti Főiskola egyik osztálya. Az oktatás kiváló színésztanárokkal és a legújabb módszerek alkalmazásával történik.

Színész-, illetőleg színházi törvény Németországban még nincs. A törvényt a birodalmi és az egyes államok autonóm hatáskörében kibocsátott rendelkezések pótolják, amelyek azonban inkább rendészeti irányúak. Az állami közigazgatásnak színiügyi kérdésekben nagy segítségére van a »Deutscher Bühnen-Verein«. Ez tulajdonképpen a direktorok és intendánsok szövetsége. Habár nem hivatalos művészetközvetítő szerv, mégis a kormányzat véleményező szervének tekinthető, mert színművészeti kérdésekben általában, továbbá a koncessziók tekintetében szava rendkívül súlyos esik latba. Nagy érdeme a maximális és minimális fizetések kötelező módon történt keresztülvitele, továbbá a Normal-Dienstvertrag általános bevezetése. Hivatalos lapja a *Die deutsche Bühne*.

A színpadi alkalmazottak hasonló szervezetben tömörültek. Ennek »Genossenschaft Deutscher Bühnenangehörigen« a neve.

A magyar színiügyi kultúra, mely legnagyobb részben a főváros színházi életében jut kifejezésre, méltóképpen csatlakozik az ismertett országok fővárosainak és nagyvárosainak kultúrájához. Súlyban, minőségben és a színházi műfaj minden árnyalatában ugyanazt termeljük, mint az ismertett országok kultúremporiumai. Bizonyos azonban az, hogy sokkal kevesebb színházunk van, mint nekik s vidéki színikultúránk távolról sem hasonlítható az ausztriai és németországi színházi kultúrához. Viszont nem szabad azt sem elfelejteni, hogy csonka ország vagyunk 8 millió lakossal

a német birodalom 63 millió lakosával szemben. A legfőbb baj e téren vidéki színiéletünk elmaradottsága. Ezt megszüntetni, illetőleg a főváros színvonalához közelebb hozni, évtizedekre kiterjedő s módszereiben gondosan felépített kultúrpolitika lesz képes.

Állami színházaink amellet, hogy a hazai színiügyi kultúra ápolására és fejlesztésére rendelt elsőrendű műintézetek, nyugati színvonalon istápolják a színi kultúra nagy, nemzetközi értékeit. Nem lehet azonban elhallgatni, hogy a zenei kultúrát képviselő dalszínházunk a bécsi operával nem veheti fel a versenyt. Ez azonban a berlini operaházakra is vonatkozik, amelyek a művészi erők és teljesítményeik dolgában épúgy a bécsi Operaház mögött állnak, mint a mi Operaházunk. Egyébként bizonyos, hogy a m. kir. Operaház a művelt nyugati operaházak színvonalán álló dalszínház, mely szervezetében, a különféle személyzet-kategóriák létszámában, állami szubvencionálásában, műsorának teljességében kiváló kultúrtényező. Az elkerülhetetlenné vált létszámcökkentés és a messze vitt takarékoság ellenére is, hivatása magaslátán áll s ha a múlt idők nagy művészeivel egyenrangú erőket átmenetileg nélkülöz is, kipróbált magyar művészgárdája elismerésre méltóan dolgozik a sikerekért.

Szervezete és igazgatása, az állami kezelés, megegyezik az ezirányú általános típusal. Állami támogatása mai nehéz gazdasági viszonyaink közepett is jelentős összegű. Nem szabad azonban elfelejteni azt, hogy míg a külföld a hiányokat könnyen egyenlítheti ki, addig nálunk ma ez nem lehetséges. Ebből következik, hogy oly üzleti eredményre kell itt törekedni, hogy az állami hozzájárulás a nézőtéri bevételrel együttesen a színházak fenntartásához okvetlenül elég legyen. A gazdálkodásezen módja nem kicsinylendő feladatot ró az igazgatásra és a minisztériumra egyaránt, különösen akkor, ha számot vetünk a mai nehéz gazdasági viszonyokkal és meggondoljuk azt, hogy a színvonalat és a műsort még akkor is tartani kell, ha egyik-másik zenemű vagy színdarab nem a tömegizlés kielégítésére való. Kénytelenek vagyunk számos oly zeneművet vagy szín-